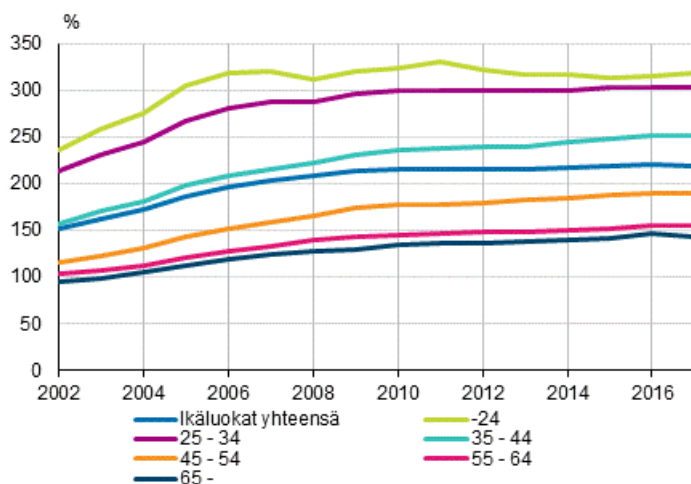

Velkaantumistilasto 2017, velkaantumisasteet

Asuntovelallisilla asuntokunnilla asuntovelkaa keskimäärin 98 740 euroa

Asuntovelallisilla asuntokunnilla oli vuonna 2017 velkaa keskimäärin 219 prosenttia käytettävissä olevista rahatuloistaan. Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli alle 35-vuotiaiden asuntokunnilla, joilla oli velkaa keskimäärin hieman yli kolme kertaa vuositulojen verran. Asuntovelkaa asuntovelallisilla asuntokunnilla oli keskimäärin 98 740 euroa, mikä oli 0,8 prosenttia edellisvuotista enemmän.

Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet viitehenkilön iän mukaan 2002–2017

Velallisia asuntokuntia oli vuonna 2017 kaikkiaan 1,4 miljoonaa eli hieman yli puolet kaikista asuntokunnista. Velkaa niillä oli yhteensä 120,9 miljardia euroa, mikä oli 1,9 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuodesta 2002 on velallisten asuntokuntien lukumäärä kasvanut kymmenen prosenttia ja velat reaalisesti 117 prosenttia.

Velat kasvoivat edellisvuodesta 1,9 prosenttia. Asuntokuntien käytettävissä olevat rahatulot kasvoivat enemmän kuin velat, 2,4 prosenttia, joten asuntokuntien velkaantumisaste hieman laski. Vuonna 2017 kaikkien asuntokuntien velkaantumisaste oli 112 prosenttia kun se edellisvuonna oli 113 prosenttia.

Veloista 86,8 miljardia euroa eli 72 prosenttia oli asuntovelkoja. Asuntovelkaa oli kolmanneksella kaikista eli 878 800 asuntokunnalla. Edellisvuodesta asuntovelat kasvoivat 0,7 prosenttia. Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettua velkaa oli 80 260 asuntokunnalla 7,4 miljardia euroa, mikä oli 2,5 prosenttia edellisvuotista enemmän. Muuta velkaa oli noin miljoonalla asuntokunnalla 26,7 miljardia euroa, 5,7 prosenttia edellisvuotista enemmän. Muihin velkoihin sisältyvät kulutukseen tai suurehkoihin hankintoihin kuten autoa tai loma-asuntoa varten otetut velat sekä opintovelat.

Lähes viidenneksellä velallisista asuntokunnista eli 269 750 asuntokunnalla oli velkaa vähintään kolme kertaa käytettävissä olevat vuositulot. Asuntokuntien kaikista veloista heillä oli puolet. Vuonna 2002 niin paljon velkaa oli 97 380 asuntokunnalla eli kahdeksalla prosentilla velallisista asuntokunnista. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään viisi kertaa vuositulojen verran, oli 66 740 vuonna 2017.

Paljon velkaa suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin oli usein kahden huoltajan asuntokunnilla, joissa oli lapsia, ja joiden viitehenkilö oli alle 45-vuotias. Lapsettomilla yhden tai kahden aikuisen asuntokunnilla suuret velat olivat yleisimpiä 25-34-vuotiaiden talouksilla. Asuntovelallisilla yksinhuoltajillakin oli usein paljon velkaa suhteessa tuloihin.

Suuria asuntovelkoja oli eniten Ahvenanmaan, pääkaupunkiseudun ja muun Helsinki-Uudenmaan asuntokunnilla. Asuntovelallisista asuntokunnista Ahvenanmaalla 41 prosentilla, pääkaupunkiseudulla 37 prosentilla ja muualla Helsinki-Uudellamaalla 33 prosentilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot. Vähiten suuria asuntovelkoja oli Pohjois- ja Itä-Suomessa, missä niin paljon velkaa oli neljänneksellä asuntovelallisista asuntokunnista.

Alimpaan tuloviidennekseen kuuluvista asuntovelallisista asuntokunnista 43 prosentilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, kun suhteessa yhtä velkaisia oli ylimpään tuloviidennekseen kuuluvista asuntokunnista 24 prosenttia. Alimpaan tuloviidennekseen kuuluvilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 64 490 euroa ja ylimpään tuloviidennekseen kuuluvilla 127 920 euroa.

Asuntokunnat maksoivat korkoja 1,6 miljardia euroa vuonna 2017. Edellisvuodesta asuntokuntien korkomenot pienenevät 1,8 prosenttia. Vuodesta 2002 vuoteen 2017 asuntokuntien korkomenot ovat pienentyneet reaalisesti 43 prosenttia, kun asuntokuntien velat ovat samana aikana kasvaneet yli kaksinkertaisiksi. Velallisista asuntokunnista 60 prosenttia eli 853 100 asuntokuntaa maksoi korkoja korkeintaan 1 000 euroa ja kolme prosenttia eli 37 000 asuntokuntaa yli 5 000 euroa.

Sisällys

Velat kasvoivat 1,9 prosenttia.....	4
Lapsiperheillä usein asuntovelkaa.....	5
Asuntokunnilla velkaa keskimäärin 112 prosenttia suhteessa vuosituloihin.....	7
Nuorilla asuntovelallisilla usein paljon velkaa.....	7

Taulukot

Taulukko 1. Asuntokuntien luku ja velat vuonna 2017 viitehenkilön iän ja perhetyypin mukaan.....	6
Taulukko 2. Asuntokunnat joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2017	6
Taulukko 3. Asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain vuosina 2002-2017, %	7
Taulukko 4. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet ikäluokittain vuosina 2002-2017, %	8
Taulukko 5. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisaste suuralueittain vuosina 2002-2017, %	9
Taulukko 6. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet tuloviidenneksittäin vuosina 2002-2017, %.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asuntovelallisten asuntokuntien luku asuntovelan suuruuden mukaan vuonna 2017.....	11
Liitetaulukko 2. Velallisten asuntokuntien luku ja osuus veloista velkaantumisasteen mukaan vuonna 2017	11
Liitetaulukko 3. Asuntovelalliset asuntokunnat velkaantumisasteen mukaan vuonna 2017.....	13
Liitetaulukko 4. Velallisten asuntokuntien luku ja velkaantumisasteet vuonna 2017.....	14

Kuviot

Kuvio 1. Asuntokuntien velat vuosina 2002–2017, vuoden 2017 rahassa.....	4
Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain vuosina 2002–2017, vuoden 2017 rahassa.....	5
Kuvio 3. Asuntovelalliset asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme tai viisi kertaa vuositulot viitehenkilön iän ja perhetyypin mukaan vuonna 2017.....	8
Kuvio 4. Asuntovelalliset asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, viitehenkilön iän mukaan vuosina 2002–2017.....	9

Velkaantumistilaston laatuseloste.....	15
--	----

Velat kasvoivat 1,9 prosenttia

Viime vuosikymmenellä kotitaloudet velkaantuivat nopeasti ja erityisesti asuntovelat kasvoivat selvästi vuosikymmenen loppupuolelle asti. Asuntokuntien kaikki velat kasvoivat vuodesta 2002 vuoteen 2017 reaalisesti 117 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat tänä aikana 140 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat erityisesti viime vuosikymmenen keskivaiheilla, jolloin ne kasvoivat reaalisesti yli kymmenen prosentin vuosivauhtia. Sen jälkeen on velkojen kasvuvauhti hidastunut ja viime vuosina ovat muut velat kasvaneet asuntovelkoja nopeammin. Velkakehityksen tarkastelua kuitenkin vaikeuttavat verotuskäytännön muutokset viime vuosina.¹⁾

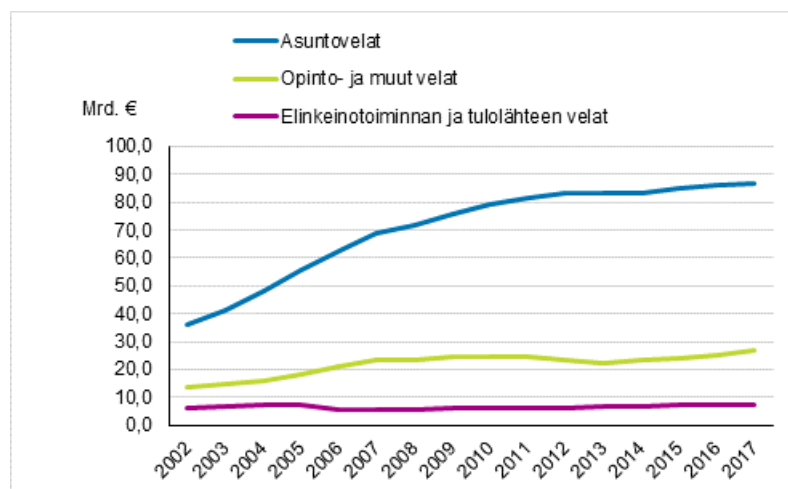
Kaikkiaan asuntokunnilla oli vuonna 2017 velkaa 120,9 miljardia euroa, mikä oli 1,9 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Velallisia asuntokuntia oli vuonna 2017 hieman yli puolet kaikista eli 1,4 miljoonaa asuntokuntaa. Vuodesta 2002 on velallisten asuntokuntien lukumäärä kasvanut kymmenen prosenttia.

Veloista 86,8 miljardia euroa eli 72 prosenttia oli asuntovelkoja. Asuntovelat kasvoivat edellisvuodesta reaalisesti vajaan prosentin. Asuntovelkaa oli vuonna 2017 kolmanneksella kaikista eli 878 800 asuntokunnalla. Asuntovelallisten asuntokuntien lukumäärä on kasvanut vuodesta 2002 kolmanneksen eli 218 800 asuntokunnalla. Asuntovelallisilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa 98 740 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Vuodesta 2002 on keskimääräinen asuntovelka kasvanut reaalisesti 80 prosenttia.

Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettua velkaa oli 80 260 asuntokunnalla. Vuodesta 2002 sellaista asuntokuntien määrää on vähentynyt 31 900 asuntokunnalla eli 28 prosenttia. Keskimäärin asuntokunnilla oli elinkeinotoiminnan tai tulolähteen velkaa 92 560 euroa velallista asuntokuntaa kohti, mikä oli 2,3 prosenttia edellisvuodesta enemmän.

Muihin velkoihin sisältyvät kulutukseen tai suurehkoihin hankintoihin kuten autoa tai loma-asuntoa varten otetut velat ja vuodesta 2015 lähtien myös opintovelat²⁾. Muuta velkaa oli noin miljoonalla asuntokunnalla 26,7 miljardia euroa. Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 26 570 euroa. Edellisvuodesta keskimääräiset velat kasvoivat reaalisesti 1,5 prosenttia.

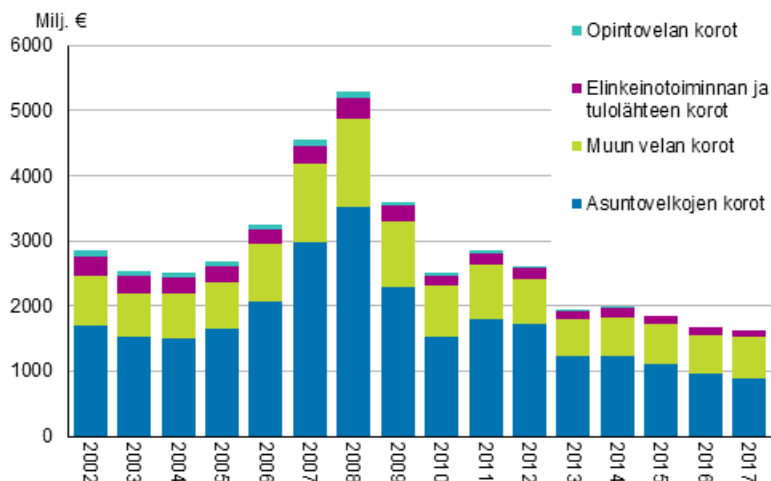
Kuvio 1. Asuntokuntien velat vuosina 2002–2017, vuoden 2017 rahassa

- 1) Vuodesta 2012 lähtien muut velat eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa, sillä verohallinto on muuttanut ohjeistustaan niiden ilmoittamisesta rahoituslaitosten vuosi-ilmoituksilla. Vuodesta 2012 lähtien velkatietoja ei tarvitse antaa kuluttajansuojalain 2) 7 luvun 7 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja jatkuvista luotoista. Jatkuvia luottoja ovat esimerkiksi yleis- ja erityisluottokorttiluotot, luotolliset tilit sekä muut luotot, joita kuluttaja voi luottorajan puitteissa käyttää jatkuvasti ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä. Muutos vaikuttaa muiden velkojen kokonaissummaan, mutta erityisesti velallisten lukumääriin. Tällaiset luotot ovat enimmäkseen pienehköjä, joidenkin satojen tai muutaman tuhannen euron luokkaa olevia, mutta niitä on monilla. Tarkkaa arviota siitä, paljonko muita velkoja jäi vuoden 2012 vuosi-ilmoitusmenettelymuutoksen takia ilmoittamatta, on vaikea tehdä, koska näitä luottoja ei verottajan aineistossa ole eroteltu. Luotto-kantatilaston ja Suomen Pankin tilastojen sekä vuosi-ilmoitusaineiston luottokohtaisten tietojen perusteella vaikutus oli noin 1,5-2,5 miljardia euroa eli 8-11 prosenttia muista veloista ja 2-3 prosenttia kaikista veloista vuonna 2012. Muutos vaikuttaa paitsi velkojen kokonaissummaan ja velallisten lukumääriin myös velallista kohti laskettuihin keskimääräisiin velkoihin. Vuonna 2012 asuntokuntia, joilla oli muuta velkaa, oli 325 000 edellisvuodesta vähemmän.
- 2) Tuloverotuksessa ei vuodesta 2015 lähtien voi enää vähentää opintolainan korkoja tuloverotuksessa, eikä verottaja kerää rahoituslaitoksilta niistä tietoja eritellysti. Tilastossa opintovelat sisältyvät vuodesta 2015 lähtien muihin velkoihin ja opintovelkojen korot muihin korkoihin.

Asuntokunnat maksoivat korkoja 1,6 miljardia euroa vuonna 2017. Edellisvuodesta asuntokuntien korkomenot pienenevät 1,8 prosenttia. Vuodesta 2002 vuoteen 2017 asuntokuntien korkomenot ovat pienentyneet reaalisesti 43 prosenttia, kun asuntokuntien velat ovat samana aikana kasvaneet yli kaksinkertaisiksi. Suurimmillaan korkomenot olivat vuonna 2008, jolloin ne olivat 5,3 miljardia euroa vuoden 2017 rahassa.

Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain vuosina 2002–2017, vuoden 2017 rahassa

Vuonna 2017 keskimääräiset korkomenot olivat 1 150 euroa velallista asuntokuntaa kohti, kun ne edellisvuonna olivat 1 200 euroa. Asuntovelalliset asuntokunnat maksoivat asuntoveloistaan korkoja keskimäärin 1 020 euroa. Velallisista asuntokunnista 60 prosenttia eli 853 100 asuntokuntaa maksoi korkoja korkeintaan 1 000 euroa ja vajaat kolme prosenttia eli 37 000 asuntokuntaa yli 5 000 euroa. Asuntovelkojen korkomenot ovat viime vuosina laskeneet muiden velkojen korkomenoja enemmän. Vuonna 2017 asuntovelalliset maksoivat asuntovelan korkoja keskimäärin seitsemän prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Lapsiperheillä usein asuntovelkaa

Useimmin asuntovelallisia olivat kahden huoltajan lapsiperheet, eli asuntokunnat, joissa oli vähintään kaksi aikuista sekä lapsia. Sellaisista asuntokunnista asuntovelallisia oli 71 prosenttia vuonna 2017. Kahden huoltajan lapsiperheillä oli muita asuntokuntia useammin asuntovelkojen lisäksi muutakin velkaa (Taulukko 1).

Yhden huoltajan asuntokunnilla oli suhteellisen harvoin asuntovelkaa. Yksinhuoltajaperheistä, eli yhden aikuisen sekä vähintään yhden lapsen muodostamista asuntokunnista, oli asuntovelallisia 38 prosenttia. Yhden hengen asuntokunnista harvemmalla kuin joka viidennellä oli asuntovelkaa, mutta lapsettomien asuntokuntien velkaantuneisuus vaihteli huomattavasti iän mukaan. Useimmin asuntovelallisia yksinasuvista olivat 35–44-vuotiaat, joista 37 prosentilla oli asuntovelkaa.

Kahden aikuisen lapsettomista asuntokunnista asuntovelkaa oli 30 prosentilla. Useimmin asuntovelkaisia olivat kahden aikuisen asuntokunnistakin 35–44-vuotiaat, joista asuntovelkaisia oli 60 prosenttia.

Asuntovelallisilla kahden huoltajan lapsiperheillä oli asuntovelkaa keskimäärin 133 350 ja yksinhuoltajilla 90 040 euroa vuonna 2017. Kahden aikuisen lapsettomilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 84 990 ja yhden hengen asuntokunnilla 67 040 euroa. Eniten asuntovelkaa lapsettomista asuntovelallisista oli 25–34-vuotiailla, yksinasuvilla 90 700 ja kahden aikuisen asuntokunnilla 136 750 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti.

Taulukko 1. Asuntokuntien luku ja velat vuonna 2017 viitehenkilön iän ja perhetyypin mukaan

Viitehenkilön ikä ja perhetyyppi	Velallisia asuntokuntia	Velallisten asuntokuntien osuus, %	Velat keskimäärin, €	Asuntovelallisia asuntokuntia	Asuntovelallisten osuus, %	Asuntovelat keskimäärin, €
Yhteensä	1 418 998	53,0	85 218	878 771	32,8	98 735
1 hengen talous	423 734	36,5	46 348	209 859	18,1	67 043
- 24	59 851	50,5	15 014	5 635	4,8	86 364
25 - 34	99 934	58,0	47 044	40 110	23,3	90 700
35 - 44	60 792	53,8	70 949	41 331	36,6	84 311
45 - 54	63 124	45,3	64 557	43 441	31,2	68 892
55 - 64	71 021	36,5	47 527	43 913	22,6	50 232
65 -	69 012	16,3	32 972	35 429	8,4	35 612
2 aikuista, ei lapsia	444 293	54,1	72 940	248 095	30,2	84 989
- 24	34 681	72,3	26 773	4 897	10,1	108 981
25 - 34	84 801	82,8	89 981	44 811	43,8	136 749
35 - 44	39 924	79,2	117 143	30 295	60,1	123 894
45 - 54	71 483	71,9	89 016	50 704	51,0	83 708
55 - 64	118 723	58,2	67 504	70 094	34,4	60 787
65 -	94 681	29,8	50 628	47 294	14,9	45 783
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	64 722	60,4	68 467	40 571	37,8	90 036
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	382 352	85,8	141 718	317 834	71,3	133 351
Muu asuntokunta	103 897	72,6	98 757	62 412	43,6	89 316

Asuntokunnista lähes puolet, 47 prosenttia, oli velattomia. Neljänneksellä velallisista asuntokunnista eli 334 000 asuntokunnalla oli velkaa alle 10 000 euroa. Yli 100 000 euroa velkaa oli 448 100 ja yli 200 000 euroa 151 000 asuntokunnalla. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään 200 000 euroa, oli kuusi prosenttia kaikista ja 11 prosenttia velallisista asuntokunnista. Vuonna 2002 yhtä paljon velkaa oli yhdellä prosentilla kaikista ja 1,8 prosentilla velallisista asuntokunnista, kun vuoden 2002 velat mitataan vuoden 2017 rahassa.

Yleisimpiä suuret velat olivat asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Useimmin vähintään 200 000 euron velkoja oli asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias. Sen ikäisistä velallisista asuntokunnista 19 prosentilla eli 59 360 asuntokunnalla oli velkaa vähintään 200 000 euroa (Taulukko 2). Vähintään 300 000 euroa velkaa oli 51 600 asuntokunnalla eli neljällä prosentilla velallisista. Niistä lähes 20 000 oli 35–44-vuotiaiden asuntokuntia. Alle 25-vuotiailla ja eläkeikäisillä suuria velkoja oli harvoin.

Taulukko 2. Asuntokunnat joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2017

Viitehenkilön ikä	Asuntokuntia	Velallisia asuntokuntia	Velallisten asuntokuntien osuus, %	Asuntokuntia, joilla velkaa vähintään 100 000 €	Osuus velallisista asuntokunnista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa vähintään 200 000 €	Osuus velallisista asuntokunnista, %
Ikäluokat yhteensä	2 680 077	1 418 998	53,0	448 120	31,6	150 985	10,6
-24	185 363	106 565	57,5	7 451	7,0	1 242	1,2
25 - 34	411 747	295 569	71,8	110 893	37,5	35 510	12,0
35 - 44	413 260	310 468	75,1	160 220	51,6	59 364	19,1
45 - 54	437 837	291 240	66,5	102 767	35,3	34 217	11,7
55 - 64	468 141	239 728	51,2	47 893	20,0	14 934	6,2
65 -	763 729	175 428	23,0	18 896	10,8	5 718	3,3

Suuret asuntovelat olivat tavallisia silloin, kun asuntokunnassa oli kaksi aikuista. Useimmin suuria asuntovelkoja oli niillä kahden huoltajan asuntokunnilla, joissa oli lapsia. Sellaisista asuntovelallisista asuntokunnista oli 59 prosentilla vähintään 100 000 ja 19 prosentilla vähintään 200 000 euroa asuntovelkaa

(Liitetaulukko 1). Suuret asuntovelat olivat yleisiä myös lapsettomilla kahden huoltajan talouksilla silloin, kun niiden viitehenkilö oli alle 45-vuotias.

Alueittain suuret asuntovelat olivat yleisimpiä Etelä-Suomen asuntokunnilla. Hieman yli puolella pääkaupunkiseudun ja Ahvenanmaan sekä lähes yhtä monella muun Helsinki-Uudenmaan asuntovelallisista asuntokunnista oli asuntovelkaa vähintään 100 000 euroa. Yli 200 000 euroa asuntovelkaa oli 23 prosentilla pääkaupunkiseudun, 19 prosentilla Ahvenanmaan ja 15 prosentilla muun Helsinki-Uudenmaan asuntovelallisista. Muualla maassa yli 100 000 euroa asuntovelkaa oli noin kolmanneksella ja yli 200 000 euroa 6–8 prosentilla asuntovelallisista asuntokunnista.

Asuntokunnilla velkaa keskimäärin 112 prosenttia suhteessa vuosituloihin

Velkojen rasittavuutta voidaan mitata suhteuttamalla velkamäärät asuntokuntien käytettävissä oleviin vuosituloihin. Velkojen suhde vuoden aikana saatuihin käytettävissä oleviin rahatuloihin on velkaantumisaste. Velkaantumistilaston aineistosta puuttuvat kotitalouksien osuus asunto-osakeyhtiöiden veloista sekä osa kulutusluotoista, joten ne poikkeavat esimerkiksi rahoitustilinpudon luvuista. Velkaantumistilastosta velkaantumisasteet on kuitenkin mahdollista laskea esimerkiksi asuntokunnan iän tai asuinpaikan mukaan tai erikseen velallisille ja asuntovelallisille asuntokunnille.

Asuntokuntien velkaantumisvauhti oli viime vuosikymmenellä nopea, mutta viime vuosina velkaantuminen on selvästi hidastunut. Vuodesta 2002 vuoteen 2017 asuntokuntien velat kasvoivat reaalisesti 117 prosenttia kun niiden käytettävissä olevat rahatulot kasvoivat samana aikana 35 prosenttia. Vuosina 2002–2010 velat kaksinkertaistuivat, mutta kasvoivat vuosina 2010–2017 enää kymmenen prosenttia.

Taulukko 3. Asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain vuosina 2002-2017, %

Viitehenkilön ikä	2002	2007	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Yhteensä	70	101	110	110	111	112	113	112
0-24	58	91	80	71	68	65	64	66
25-34	125	189	195	187	182	180	177	174
35-44	104	155	175	181	185	187	188	189
45-54	64	94	110	117	120	124	126	126
55-64	38	54	63	68	70	72	75	76
65-74	16	26	33	38	40	42	45	44
75-	5	8	10	12	13	14	16	17

Kaikkien asuntokuntien velkaantumisaste, eli velkojen suhde käytettävissä oleviin rahatuloihin, oli 112 prosenttia vuonna 2017, kun se vuonna 2002 oli 70 prosenttia. Vuodesta 2010 velkaantumisaste on kasvanut kaksi prosenttiyksikköä. Edellisvuodesta kaikkien asuntokuntien velkaantumisaste hieman laski, sillä vuonna 2016 se oli 113 prosenttia (Taulukko 3). Velkaantumisasteen laskuun vaikutti asuntokuntien aiempaa parempi tulokehitys. Asuntokuntien velat kasvoivat reaalisesti 1,9 ja käytettävissä olevat rahatulot 2,4 prosenttia.

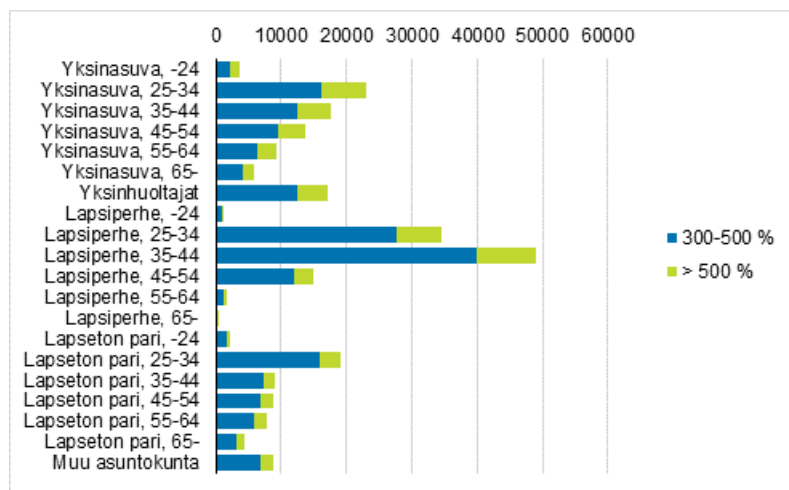
Velkaisimpia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–54-vuotias. Asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias, oli velkojen osuus vuosituloista 189 prosenttia ja 174 prosenttia, kun viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Alle 25-vuotiaiden ja yli 64-vuotiaiden asuntokunnilla velkaantumisasteet olivat selvästi alhaisempia. Tällä vuosikymmenellä vain yli 35-vuotiaiden velkaantumisasteet ovat kasvaneet, alle 35-vuotiaiden asuntokuntien velkaantumisasteet ovat sen sijaan pienentyneet.

Nuorilla asuntovelallisilla usein paljon velkaa

Lähes viidenneksellä velallisista asuntokunnista eli 269 750 asuntokunnalla oli velkaa vähintään kolme kertaa käytettävissä olevat vuositulot. Asuntokuntien kaikista veloista heillä oli puolet. Vuonna 2002 niin paljon velkaa oli 97 380 asuntokunnalla eli kahdeksalla prosentilla velallisista asuntokunnista. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään viisi kertaa vuositulojen verran, oli 66 740 vuonna 2017. Velallisista asuntokunnista heidän osuutensa oli viisi prosenttia ja asuntokuntien veloista 17 prosenttia (Liitetaulukko 2).

Paljon velkaa suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin oli usein kahden huoltajan asutokunnilla, joissa oli lapsia, ja joiden viitehenkilö oli alle 45-vuotias. Lapsettomilla yhden tai kahden aikuisen asutokunnilla suuret velat olivat yleisimpiä 25–34-vuotiaiden talouksilla. Asuntovelallisilla yksinhuoltajillakin velat olivat usein suuria suhteessa tuloihin.

Kuvio 3. Asuntovelalliset asutokunnat, joilla velkaa vähintään kolme tai viisi kertaa vuositulo viitehenkilön iän ja perhetyypin mukaan vuonna 2017

Asuntovelallisia asutokuntia, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulojen verran, oli 252 530 eli 29 prosenttia asuntovelallisista asutokunnista. Asutokuntien kaikista asuntoveloista heillä oli puolet (Liitetaulukko 3). Yksinasuvista asuntovelallisista 35 prosentilla, yksinhuoltajista 42 prosentilla ja kahden huoltajan lapsiperheistä 32 prosentilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulo.

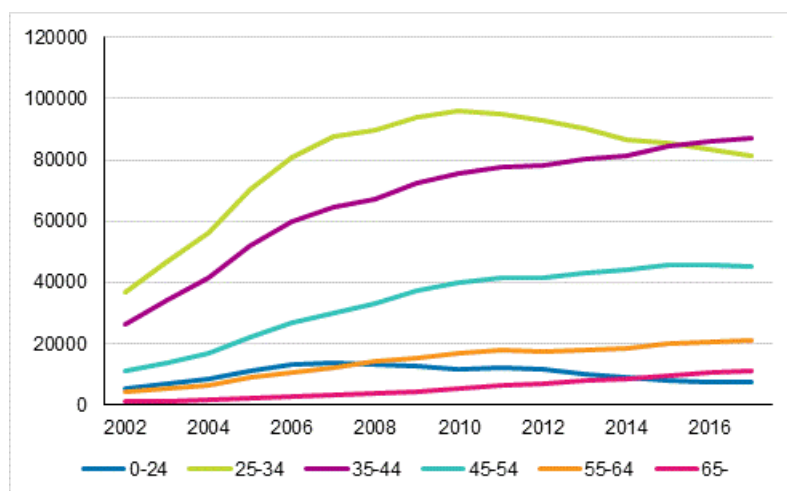
Taulukko 4. Asuntovelallisten asutokuntien velkaantumisasasteet ikäluokittain vuosina 2002-2017, %

Viitehenkilön ikä	2002	2007	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Yhteensä	151	203	216	215	217	219	220	219
0-24	236	321	323	317	317	314	315	319
25-34	213	287	300	299	299	302	304	303
35-44	157	216	236	239	245	248	251	251
45-54	116	159	177	182	185	188	190	189
55-64	104	132	144	149	151	152	155	155
65-	95	124	134	138	139	142	146	143

Asuntovelallisten suuret velat suhteessa tuloihin olivat sitä yleisempiä, mitä nuorempi asutokunnan viitehenkilö oli (Liitetaulukko 3). Alle 35-vuotiaiden asuntovelallisten asutokunnista joka toisella oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulojen verran. Useimmat niin velkaisista asuntovelallisista asutokunnista olivat sellaisia, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Viisi kertaa vuositulojen verran velkaa oli 59 570 asuntovelallisella asutokunnalla eli seitsemällä prosentilla asuntovelallisista. Asutokuntien kaikista asuntoveloista heillä oli 17 prosenttia.

Asuntovelallisia asutokuntia, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulo, oli vuonna 2017 kolme kertaa niin paljon kuin vuonna 2002. Viime vuosikymmenellä kasvoi kaikenikäisten asutokuntien lukumäärä, joilla oli niin paljon velkaa suhteessa tuloihin, mutta vuodesta 2010 lähtien on nuorimpien, alle 35-vuotiaiden asutokuntien lukumäärä pienentynyt (Kuvio 4).

Kuvio 4. Asuntovelalliset asutokunnat, joilla velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, viitehenkilön iän mukaan vuosina 2002–2017

Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli Ahvenanmaan, pääkaupunkiseudun ja muun Helsinki-Uusimaan asuntovelallisilla asutokunnilla (Taulukko 5). Asuntovelallisista asutokunnista Ahvenanmaalla 41 prosentilla, pääkaupunkiseudulla 37 prosentilla ja muualla Helsinki-Uudellamaalla 33 prosentilla olivat velat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna. Vähiten suuria asuntovelkoja oli Pohjois- ja Itä-Suomessa, missä noin neljänneksellä asuntovelallisista oli velkaa yli kolme kertaa vuositulojen verran.

Taulukko 5. Asuntovelallisten asutokuntien velkaantumisaste suuralueittain vuosina 2002-2017, %

Suuralue	2002	2007	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Yhteensä	151	203	216	215	217	219	220	219
Pääkaupunkiseutu	153	209	227	225	233	233	239	239
Muu Helsinki-Uusimaa	157	222	233	231	230	231	232	231
Etelä-Suomi	150	202	213	211	211	212	211	208
Länsi-Suomi	152	198	211	212	213	216	217	216
Pohjois- ja Itä-Suomi	148	194	203	204	205	205	206	204
Ahvenanmaa-Åland	151	208	226	237	246	246	260	265

Asuntovelallisten asutokuntien tulot olivat runsaan kolmanneksen suuremmat kuin kaikilla asutokunnilla. Asuntovelallisten asutokuntien keskimääräiset käytettävissä olevat rahatulot olivat 54 940 euroa vuonna 2017, kun ne kaikilla asutokunnilla olivat 40 130 euroa. Asuntovelallisista asutokunnista 30 prosenttia kuului ylimpään tuloviidennekseen ja vain kahdeksan prosenttia pienituloisimpaan viidennekseen. Eniten suhteellisen pienituloisia asuntovelallisia oli alle 25-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden joukossa, joista lähes 40 prosenttia kuului kahteen alimpaan tuloviidennekseen.

Taulukko 6. Asuntovelallisten asutokuntien velkaantumisasteet tuloviidenneksittäin vuosina 2002-2017, %

Tuloviidennes	2002	2007	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Yhteensä	152	203	216	215	217	219	220	219
1. tuloviidennes	238	348	372	359	352	352	343	337
2. tuloviidennes	180	244	258	253	252	253	251	249
3. tuloviidennes	162	220	231	231	230	233	233	232
4. tuloviidennes	151	205	214	214	216	218	219	220
5. tuloviidennes	134	177	190	191	195	196	200	200

Tulojen kasvaessa myös asuntovelallisten velat kasvoivat. Alimpaan tuloviidennekseen kuuluvilla asutokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 64 490 euroa ja ylimpään tuloviidennekseen kuuluvilla 127 920 euroa. Velkaa oli suhteessa tuloihin sitä enemmän, mitä pienituloisempi asutokunta oli. Alimpaan tuloviidennekseen kuuluvista asuntovelallista oli 43 prosentilla velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, kun ylimpään viidennekseen kuuluvista niin paljon velkaa oli 24 prosentilla asutokunnista.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asuntovelallisten asuntokuntien luku asuntovelan suuruuden mukaan vuonna 2017

Viitehenkilön ikä ja perhetyyppi	Asuntovelallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla asuntovelkaa yli 100 000 €	Osuus asuntovelallisista, %	Asuntokuntia, joilla asuntovelkaa yli 200 000 €	Osuus asuntovelallisista, %
Asuntokunnat yhteensä	878 771	351 314	40,0	95 600	10,9
-24	13 693	6 266	45,8	740	5,4
25 - 34	164 525	98 455	59,8	25 725	15,6
35 - 44	251 273	137 978	54,9	42 146	16,8
45 - 54	215 784	72 840	33,8	18 644	8,6
55 - 64	145 057	26 565	18,3	6 165	4,3
65 -	88 439	9 210	10,4	2 180	2,5
1 hengen talous	209 859	46 727	22,3	6 148	2,9
-24	5 635	1 927	34,2	87	1,5
25 - 34	40 110	14 771	36,8	1 353	3,4
35 - 44	41 331	13 005	31,5	1 897	4,6
45 - 54	43 441	9 365	21,6	1 512	3,5
55 - 64	43 913	5 293	12,1	879	2,0
65 -	35 429	2 366	6,7	420	1,2
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	40 571	14 668	36,2	2 153	5,3
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	317 834	187 127	58,9	60 353	19,0
-24	2 217	1 374	62,0	288	13,0
25 - 34	68 577	50 110	73,1	15 209	22,2
35 - 44	150 351	95 808	63,7	32 770	21,8
45 - 54	83 634	35 511	42,5	10 737	12,8
55 - 64	11 802	3 887	32,9	1 186	10,0
65 -	1 253	437	34,9	163	13,0
2 aikuista, ei lapsia	248 095	81 847	33,0	21 194	8,5
-24	4 897	2 630	53,7	300	6,1
25 - 34	44 811	29 025	64,8	8 247	18,4
35 - 44	30 295	16 121	53,2	4 866	16,1
45 - 54	50 704	15 596	30,8	3 518	6,9
55 - 64	70 094	12 893	18,4	2 887	4,1
65 -	47294	5 582	11,8	1 376	2,9
Muu asuntokunta	62412	20 945	33,6	5 752	9,2

Liitetaulukko 2. Velallisten asuntokuntien luku ja osuus veloista velkaantumisasasteen mukaan vuonna 2017

Viitehenkilön ikä ja perhetyyppi	Velallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla velkaa yli 3 kertaa vuositulot	Osuus velallisista asuntokunnista, %	Osuus veloista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa yli 5 kertaa vuositulot	Osuus velallisista asuntokunnista, %	Osuus veloista, %
Asuntokunnat yhteensä	1 418 998	269 748	19,0	49,2	66 737	4,7	17,3
-24	106 565	8 168	7,7	48,8	2 678	2,5	20,0
25 - 34	295 569	83 509	28,3	62,8	19 052	6,5	19,1

Viitehenkilön ikä ja perhetyyppi	Velallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla velkaa yli 3 kertaa vuositulot	Osuus velallisista asuntokunnista, %	Osuus veloista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa yli 5 kertaa vuositulot	Osuus velallisista asuntokunnista, %	Osuus veloista, %
35 - 44	310 468	89 254	28,8	53,4	19 845	6,4	16,5
45 - 54	291 240	49 029	16,8	41,5	13 077	4,5	16,3
55 - 64	239 728	24940	10,4	36,2	7 583	3,2	16,1
65 -	175 428	14 848	8,5	38,6	4 502	2,6	20,0
1 hengen talous	423 734	80 755	19,1	57,3	25 495	6,0	25,0
-24	59 851	4 235	7,1	50,7	1 649	2,8	25,0
25 - 34	99 934	24 309	24,3	66,9	7 442	7,5	27,1
35 - 44	60 792	18 505	30,4	63,1	5 530	9,1	25,5
45 - 54	63 124	14 925	23,6	55,6	4 764	7,6	24,8
55 - 64	71 021	10 785	15,2	47,5	3 581	5,0	21,9
65 -	69 012	7 996	11,6	46,4	2 529	3,7	24,2
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	64 722	17 655	27,3	61,5	4 856	7,5	23,3
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	382 352	104 611	27,4	51,8	21 187	5,5	16,0
-24	5 541	1 211	21,9	64,8	343	6,2	25,4
25 - 34	85 740	34 882	40,7	66,1	6 987	8,2	19,1
35 - 44	168 983	49 968	29,6	52,0	9 486	5,6	14,8
45 - 54	103 438	16 262	15,7	39,7	3 704	3,6	14,6
55 - 64	16 571	2 021	12,2	39,2	570	3,4	18,1
65 -	2 079	267	12,1	48,4	97	4,7	29,8
2 aikuista, ei lapsia	444 293	56 282	12,7	42,2	12 430	2,8	14,1
-24	34 681	2 331	6,7	42,1	521	1,5	12,1
25 - 34	84 801	19 597	23,1	56,9	3 334	3,9	13,6
35 - 44	39 924	9 347	23,4	50,5	1 910	4,8	14,8
45 - 54	71 483	9 621	13,5	37,4	2 376	3,3	13,5
55 - 64	118 723	9 501	8,0	31,8	2 646	2,2	13,0
65 -	94 681	5 885	6,2	34,3	1 643	1,7	16,9
Muu asuntokunta	103 897	10 445	10,1	37,0	2 769	2,7	16,8

Liitetaulukko 3. Asuntovelalliset asutokunnat velkaantumisasteen mukaan vuonna 2017

Viitehenkilön ikä ja perhetyyppi	Asuntovelallisia asutokuntia	Asuntovelallisia asutokuntia, joilla velkaa yli 3 kertaa vuositulot	Osuus asuntovelallisista, %	Osuus asuntoveloista, %	Asuntovelallisia asutokuntia, joilla velkaa yli 5 kertaa vuositulot	Osuus asuntovelallisista, %	Osuus asuntoveloista, %
Asutokunnat yhteensä	878 771	252 531	28,7	51,4	59 566	6,8	16,7
-24	13 693	7 457	54,5	69,4	2 383	17,4	27,0
25 - 34	164 525	81 218	49,4	66,3	18 087	11,0	19,6
35 - 44	251 273	86 988	34,6	54,1	18 798	7,5	16,1
45 - 54	215 784	45 072	20,9	41,7	11 204	5,2	14,7
55 - 64	145 057	20 865	14,4	37,1	5 847	4,0	15,0
65 -	88 439	10 931	12,4	39,3	3 247	3,7	18,0
1 hengen talous	209 859	73 454	35,0	62,1	22 485	10,7	25,8
-24	5 635	3 754	66,6	81,4	1 473	26,1	39,1
25 - 34	40 110	23 054	57,5	75,0	6 923	17,3	29,8
35 - 44	41 331	17 714	42,9	65,6	5 177	12,5	25,9
45 - 54	43 441	13 740	31,6	57,3	4 159	9,6	23,9
55 - 64	43 913	9 261	21,1	48,7	2 886	6,6	21,6
65 -	35 429	5 931	16,7	47,6	1 867	5,3	22,7
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	40 571	17 143	42,3	64,1	4 626	11,4	23,4
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	317 834	101 685	32,0	52,4	19 795	6,2	15,2
-24	2 217	1 171	52,8	70,3	317	14,3	26,3
25 - 34	68 577	34 450	50,2	67,1	6 779	10,0	19,0
35 - 44	150 351	49 050	32,6	52,3	9 044	6,0	14,3
45 - 54	83 634	15 028	18,0	39,3	3 115	3,7	12,7
55 - 64	11 802	1 762	14,9	39,3	458	3,9	16,8
65 -	1 253	224	17,9	45,2	82	6,5	23,8
2 aikuista, ei lapsia	248 095	51 392	20,7	45,6	10 595	4,3	13,7
-24	4 897	2 201	45,0	61,3	463	9,5	16,4
25 - 34	44 811	19 219	42,9	61,3	3 193	7,1	14,3
35 - 44	30 295	9 119	30,1	51,9	1 807	6,0	14,7
45 - 54	50 704	8 819	17,4	38,6	2 031	4,0	12,8
55 - 64	70 094	7 753	11,1	33,1	1 959	2,8	12,3
65 -	47 294	4 281	9,1	35,0	1 142	2,4	14,9
Muu asutokunta	62 412	8 857	14,2	36,4	2 065	3,3	13,9

Liitetaulukko 4. Velallisten asuntokuntien luku ja velkaantumisasteet vuonna 2017

Viitehenkilön ikä ja perhetyyppi	Asuntokuntia yhteensä	Velkaantumisaste, kaikki asuntokunnat	Velallisia asuntokuntia	Velkaantumisaste, velalliset asuntokunnat	Asuntovelallisia asuntokuntia	Velkaantumisaste, asuntovelalliset asuntokunnat
Asuntokunnat yhteensä	2 680 077	112	1 418 998	175	878 771	219
-24	185 363	66	106 565	103	13 693	319
25 - 34	411 747	174	295 569	217	164 525	303
35 - 44	413 260	189	310 468	225	251 273	251
45 - 54	437 837	126	291 240	166	215 784	189
55 - 64	468 141	76	239 728	125	145 057	155
65 -	763 729	34	175 428	115	88 439	143
1 hengen talous	1 162 308	77	423 734	182	209 859	255
-24	118 595	54	59 851	105	5 635	388
25 - 34	172 457	125	99 934	197	40 110	340
35 - 44	113 057	145	60 792	233	41 331	288
45 - 54	139 321	111	63 124	204	43 441	244
55 - 64	194 761	70	71 021	160	43 913	197
65 -	424 117	27	69 012	141	35 429	176
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	107 235	134	64 722	206	40 571	279
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	445 897	187	382 352	214	317 834	237
-24	7 879	131	5 541	172	2 217	317
25 - 34	97 490	242	85 740	268	68 577	310
35 - 44	189 649	210	168 983	231	150 351	247
45 - 54	125 704	142	103 438	169	83 634	185
55 - 64	22 008	115	16 571	148	11 802	172
65 -	3 167	113	2 079	161	1 253	191
2 aikuista, ei lapsia	821 554	82	444 293	141	248 095	189
-24	47 957	67	34 681	90	4 897	293
25 - 34	102 393	162	84 801	190	44 811	285
35 - 44	50 407	172	39 924	205	30 295	243
45 - 54	99 459	116	71 483	153	50 704	182
55 - 64	204 074	70	118 723	115	70 094	143
65 -	317 264	34	94 681	105	47 294	129
Muu asuntokunta	143 083	100	103 897	132	62 412	166

Velkaantumistilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asuntokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asuntokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määrästä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asuntokunta- tai kotitaloustyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtio, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallitukselle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml. elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asuntovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asuntokunnat eli ns. asuntokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen luottokantatilaston ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilastoa tehdään vuosittain, ensimmäisen kerran tilasto ilmestyi vuonna 2008. Edellisvuoden velkatiedot julkaistaan noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tulotiedot saadaan myöhemmin. Uusimmilla tulotiedoilla täydennetyt tiedot julkaistaan noin vuosi tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla osoitteessa www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus aihealueen alla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002–2011. Vuonna 2012 muiden velkojen määrittely muuttui siten etteivät ne enää sisällä rahoituslaitosten myöntämiä ns. jatkuvia luottoja (ks. tarkemmin Käsitteet ja määritelmät). Muutos vaikuttaa paitsi muiden velkojen määrään ja velallisten lukumääriin myös velkojen kokonaissummaan ja keskimääräisiin velkoihin. Vuodesta 2015 lähtien ei opintovelkoja enää saada eritellysti, vaan ne sisältyvät muihin velkoihin. Velkaantumistilaston asuntovelkoihin eivät sisälly taloyhtiölainat, jotka ovat mukana rahoitustilinpäiden asuntovelloissa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm. Tilastokeskuksen rahoitustilinpidoissa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan. Rahoitustilinpidon kotitaloussektorin velkoihin kuuluvat myös asunto-osakeyhtiöiden osakaslainat, jotka velkaantumistilastosta puuttuvat. Rahoitustilinpitoon perustuen kansantalouden tilinpito julkaisee kotitaloussektorin velkaantumisasteita. Ne poikkeavat velkaantumistilastossa julkaistuista paitsi velka-, myös tulokäsitteen osalta.

Lisätietoja

Timo Matala 029 551 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

toimeentulo@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/til/velk
Lähde: Velkaantumistilasto 2017. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISBN 978-952-244-125-6
(pdf)